

TRIBUNA

REVISTA POLITICA ȘI CULTURALA

APARE SAPTAMANAL SUBT INGRIJIREA UNUI COMITET

CUPRINSUL :

- Gh. Popp . . . . . Viitoarea graniță.
I. N. . . . . Cum mor Românii (O scrisoare din
Galiția).
Ioan Stătescu . . . . . Șovăire duce la peire.
D. N. Ciotori . . . . . Către domnul Goga.
Mircea Popovici-Max . . . . . Parisul după zece luni de războiu.
* * . . . . . Achitarea unor Români din Ovcea.

CRONICA :

- Politică :** Pacea separată a Ungariei. Arestarea d-lui Kramarz.
Un apel al profesorilor.
Din mișcarea culturală : Premiarea cărții d-lui M. Șerban. Contra
bătăilor de flori.
Din reviste și ziare Epiloguri.

BUCUREȘTI

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA „LIBRĂRIA STĂNCIULESCU”

Bulevardul Elisabeta No. 5

PREȚUL 20 BANI

COLABORATORI:

Zaharia Bârsan, Sever Bocu, Dr. C. Bucşan, D. N. Ciotori,
Iuliu Enescu, Aurel Esca, I. Al-George, Ion Moţa, Em. Panaitescu,
Gh. Popp, Virgil Al. Popescu, N. I. Rusu, Iosif Schiopul, Dr.
O. Ghibu, Gh. Stoica, I. U. Soricu.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

ABONAMENTUL:

1 an — 10 lei

6 luni — 5 lei

„TRIBUNA“

REVISTA POLITICA ȘI CULTURALA SAPTĂMÂNALA

VIITOAREA GRANIȚĂ

Ziarele pretind că întârzierea intrării noastre în acțiune se datorește neînțelegerii dintre guvernele român și rus asupra viitoarei noastre granițe.

Nu putem să cunoaștem adevărul despre tratativele în această privință. Avem și mai puțin intențiunea de a prejudicia asupra intențiunii lor, și de a pricinui greutăți guvernului român în lupta pentru dobândirea dreptului nostru național neștirbit. În asemenea chestiuni solidaritatea și disciplina sunt suprema datorie națională.

Aceasta nu ne poate însă împiedica de a spune câteva cuvinte în chestiunea viitoarei granițe. Lumea la noi nu e totdeauna orientată asupra situațiunii reale a lucrurilor și acei cari le cunosc chiar, nu sunt totdeauna lipsiți de idei și concepțiuni greșite.

Să stabilim deci mai întâi că foarte cuminte a procedat d. Brătianu căutând să realizeze o înțelegere prealabilă cu vecinii înainte de intrarea în acțiune a României. *Târgul n'are supărare*, spune o vorbă românească. A amâna soluțiunea neîndoioasă a chestiunii granițelor până după război, ar însemna că nu am învățat nimic din experiențele celor două războaie balcanice și din cortegiul lor de urmări de cari suferim și azi. Deci cu orice preț: *Clara pacta*.

Care trebuie să fie principiile ce urmează să ne călăuzească la stabilirea viitoarei granițe? Două principii ni se aduc înainte: *principiul etnic și principiul strategic*.

Aderenții principiului etnic cer stabilirea unei graniți cât mai congruente cu teritoriul etnic al neamului nostru. După ei viitoarea graniță a statului român nu trebuie să

rămâie dincoace, dar nu trebuie să treacă nici dincolo de hotarul limbii românești.

Coincidența perfectă a hotarului etnic cu cel politic nu e posibilă, spun dimpotrivă aderenții principiului strategic. Trebuie să avem o graniță cât mai puțin deschisă unui viitor atac dușman. Războiul de azi ne-a dovedit importanța granițelor strategice: *munții și râurile*.

Noi credem că la tragerea viitoarelor noastre graniți trebuie să se aibă în vedere amândouă principiile. *În caz de litigiu, însă, principiul etnic trebuie să aibă hotărât pre-cădere față de cel strategic.*

Iată motivele ce ne călăuzesc în acest mod de a privi lucrurile.

Idealul luptelor și năzuințelor noastre naționale a fost totdeauna creierea unui stat național cât mai unitar și cât mai curât. El trebuie să cuprindă, după concepția noastră, *cât mai mulți români și cât mai puțini străini*. Ceeace dorim nu e un stat cât mai mare, ca teritoriu și ca populație, ci un stat cât mai încheșat supt raportul sufleteș și politic.

Puterea Statelor nu stă în mărimea, ci în coeziunea lor.

Dorința nestrămutată de a creia nu o *Românie mare*, ci o *Românie cât mai mare* ne-ar duce fatalmente la greșeala imperialismului austriac și unguresc. Ea ne-ar ispiti să trecem supt diferite pretexte dincolo de hotarele firești ale României, cari nu pot fi decât hotarele românismului însuș. Profitând de o victorie zdrobitoare poate nu am rezista ademenirii de a înființa și noi un stat poliglot și desnaționalizător. *Aceasta e cea mai mare din primejdiile victoriei*

Contra acestei primejdii să ne ridicăm încă de acuma. E o datorie ce ne incumbă tocmai nouă cari am trăit supt regimul asupririi naționale și știm mai bine decât oricine cât de zadarnică e orice încercare de desnaționalizare a unor mase naționale compacte, solidare și puternice prin o conștiință politică și de rasă pe care noi nu am avut-o la începutul luptelor noastre. Făurirea conștiinței noastre naționale a fost o operă lungă și grea a mai multor generații.

Să mărturisim chiar mai mult: războiul european a întrerupt această operă de propagandă în Ardeal, înainte de a fi putut s'o isprăvim. Și cu toate astea Ungurii nu au putut să înfrângă rezistența elementului românesc. Intreb acum: cu mult mai greu, mai imposibilă ar fi înfrângerea și de-naționalizarea unor mase ungurești cari *dela început* dispun de arma unei conștiinți naționale foarte vii, hrănită de recenta amintire a dominațiunii lor asupra noastră.

La aceasta se mai adaugă o considerațiune. Hotarele viitoarei Români mari întinzându-se chiar numai exact până la hotarele noastre etnice, vor cuprinde totuș un mare număr de unguri (cam $1\frac{1}{2}$ milioane de unguri lângă 3 și jum. de români). Chiar și masa compactă a celor vre-o 600 mii de săcui va fi o problemă care ne va pricinui greutăți continue. Ce nevoie am avea de a sporî rezistența foarte dărză a acestei fracțiuni, adăugându-i și însemnate părți din blocul unguresc principal? Omul politic român care ar săvârși această greșeală ar fi cel mai mare rău-făcător al neamului.

După stabilirea acestor principii să trecem la precizări.

În Bucovina ni se pare că avem numai decât nevoie de linia Prutului ca linie de graniță. Trebuie să regretăm că, odată cu ea, vom lua și Cernăuțul plin de evrei (cam 42 mii) și că vom îngloba și un număr de ruteni. Ei nu sunt însă prea numeroși și nu credem că ne vor pricinui greutăți serioase. *Față de un vecin atât de puternic ca Rusia principiul strategic ne impune dobândirea unei graniți naturale.* Înțelegem deci și aprobăm intransigența d-lui Brătianu asupra acestui punct.

De asemenea, pentru motive de ordin strategic trebuie să aprobăm ca din Maramureș să se anexeze chiar și un număr de ruteni. Ei sunt puțin conștienți supt raportul național și deci puțin primejdioși.

Nu tot astfel sunt ungurii. Ar fi o greșeală de neertat a se merge până la Tisa. Granița Tisei în restul Ungariei ne-ar aduce probabil nu număr de unguri egal cu acel al tuturor românilor din Ungaria. „*Dela Nistru până la Tisa*“ e o formulă poetică, nu însă expresia exactă geografică a

teritoriului nostru național incontestabil. Aici vom renunța deci la o parte însemnată din comitatul Sătmar, la o mică parte din Sălaj, la jumătate din Bihor și poate chiar și la un colț din Arad, spre a obține o graniță etnică curată. Din parte-mi aş renunța la orașele Careii-mari, Oradea mare și poate chiar și la Sătmar. Acelora cari ne vor imputa că voim să creiăm o graniță deschisă, le răspundem că adevărata graniță strategică sunt munții ce despărțesc Ardealul de Ungaria. *Acești munți vor fi ai noștri pe toată întinderea lor* dela creștet și până la ultimele ramuri ce înaintează spre șesul Ungariei.

În sfârșit în Banat părerea noastră puțin prezumțioasă e că *putem renunța aproape în întregime la Torontal*. Românii formează în acest comitat *mai puțin de a șasea parte* (86.000 din 615.000). Sârbii din acest comitat sunt aproape de două și jumătate de ori mai numeroși ca românii (203.000). O *spunem* cu durere, dar cu conștiința unei datorii ~~Bee~~ *trebuie să îndeplinim* că stăpânirea românească asupra sârbilor foarte conștienți, bogați și puternici din acest comitat, nu are o legilimitate morală. Dorinței noastre de a avea în Tisa un hotar strategic sârbii ar putea să-i opue dorința de a avea un hotar strategic dincoace de limita noastră etnică, cu anexarea unui mare număr de români. Din acest conflict de interese nu se va putea ieși decât cedând Torontalul. Atunci Serbia viitoare nu va avea nici un motiv de a ne dușmăni și nici-o poftă de cucerire asupra unor teritorii ce nu i se cuvin.

Este drept că românii din Timoc și Crasna ar fi un puternic motiv de a lua Torontalul. Să nu se uite însă că românii din Timoc sunt lipsiți de lumina conștiinței naționale active până când sârbii din Torontal o au. Spre a căpăta Torontalul ar fi un singur mijloc: *schimbul de populațiune* între românii din Timoc și sârbii din Bănat.

Ideia nu este așa de imposibilă și utopică pe cât pare. Dar care bărbat de stat va avea energia să o realizeze?

Gh. Popp.

CUM MOR ROMÂNII..

O scrisoare din Galiția

De pe câmpiile de război din Galiția, primim următoarea scrisoare care, întâmplător, n'a trecut prin cenzură:
...eu încă sunt sănătos și în viață.

Regimentul nostru e împărțit așa că noi, batalionul I și II, suntem sub comanda nemșilor, iar batalionul III e tot unde a fost. Noi de când suntem aci mereu avem atacuri. Din Carpați i-am dat înapoi pe Ruși până la orașul Stry. Acum bombardăm orașul de 4 zile cu 120 tunuri. In casă nu putem sta de mișcarea pământului.

Nemșii sunt luptători buni, ei încontinuu comandă „Vorwärts“. Acum plouă de mai multă vreme.

Au venit dela B... 3 companii. Nu a mai rămas nimeni din ele. A venit unul și din R... Azi îmi spune un cunoscut că ar fi căzut sârmanul L. Morșii stau ca pietrile. Răniți într'o singură zi am avut 300, toți greu răniți. Și la alte batalioane tot așa. Pe H..., ginerele lui N..., eri l'am îngropat. Suntem tot pe șes, așa că îndată ce te miști ești lovit.

Rușii au aci întărituri și ne așteaptă în dosul lor, dar este poruncă să-i respingem cu orice preț, chiar dacă ar muri și cel din urmă om.

Am auzit că s'ar fi început războiul și cu Italia. Este adevărat? De alt războiu nu se mai aude?

Nu știu ce va mai fi, că am rămas la câte o companie numai 35 de oameni. Zi de zi scade numărul nostru, zi de zi îngropăm morșii cu sutele, de-ai noștri de prin munte.

Poate că mâine ne vine și nouă rândul să murim și nu știm pentru ce....

De alt războiu nu se mai aude?

ȘOVĂIRE DUCE LA PIEIRE

Coloanele ziarelor de seamă din capitală, au fost și sunt deschise larg în aceste momente critice, tuturor celor ce știu a da soluțiuni înțelepte—celor ce cugetă și scriu românește,—o adevărată întrecere în mânuirea măestrită a condeiului, exceptând bineînțeles pe unii reclamagii cari țin în ruptu capului să-și aibă și ei articolul cu portretu la gazetă. Meetingurile atât de mărețe ținute sub conducerea fruntașilor României dela Liga Culturală, Acțiunea Națională, manifestații grandioase și spontane de simpatie pentru surorile noastre Franța și Italia dau măsura justă care indică nivelul la care s'a ridicat avântul național la noi.

Modul de a cugeta și de cum trebuie a se lucra expus, este din fericire în bună parte și trebuie să fie, modul de a vedea și simți a oricărui Român demn și cu dor puternic de neamul lui. De aceea, numai poate fi îngăduit ca acele principii de sfântă dreptate, acea logică sublimă, acel avânt înălțător de salvare ce să desprind din atâți articoli publicați de cele mai vrednice organe românești, să rămână fără ecoul dorit. Animat numai de dragostea neamului și cunoscând bine starea de desnădejde a celor de peste munți, de unde de curând am sosit, mă simt cu totul dator a spune ceva care să fie mai după sufletul marei obștii din Ardeal unde e numai plâns și grea jale, și așteaptă toți cu înfrigurare dela noi sfânta scăpare, pentru că s'a dus flăcăii lor toți ca brazii la război și pier cu zecile de mii pe câmpiile străine, și vai doamne pentru ideale străine. Purtarea nedemnă, barbariile ce perfizii coborători ai Hunilor săvârșesc zilnic dincolo asupra elementului românesc în special, sunt neînchipuit de fioroase n'au mai rămas la căminele lor decât babe, uncheși și copilași cari zac toți cu sufletele frânte de durere în cea mai cumplită lipsă și miserie. Acum în urmă și pe aceștia i-au ridicat ca pe niște turme de vite și iau pus la muncă silnică de ocași să sape zi și noapte la șanțuri adânci, să ridice metereduri și întărituri contra noastră. Unde a ajuns lucrurile, a mai șovăi,

cât de puțin, este absolut exclus, căci am decreta singuri peirea desăvârșită a lor noștri, și a noastră însăși, ceea ce ar fi o rușine ce nu s'ar șterge de veci pentru noi popor valid care avem dreptul la viață.

Pentru a intra *imediat* în acțiune cred că este pentru noi o datorie și un drept natural și sfânt; este un sentiment superior de umanitate, de justiție supremă, de libertate și de înțelepciune care ne mână iresistibil să profităm de aceste clipe *cu care nu ne vom mai întâlni* și cu paloșul în mână bărbătește, să fulgerăm cu vitejia strămoșească pe dușmanul secular făcând să înceteze cu un moment mai curând nimicirea *complectă* prin impilare, perfidie și nedreptăți strigătoare la cer a celor d'un sânge și de o lege cu noi. Să alergăm la strigătul lor de desnădejde, *acum* fără șovăire ca să scăpăm bruma cea mai rămas... copilașii nevinovați de torturi și foamete... de urgia năprasnică ce s'a abătut și în Ardeal și în Bucovina și pretutindenii asupra fraților noștri, pe care o soartă vitregă ia smuls de lângă noi, din trupul nostru, ia îmbucătățit și ia dat sub stăpânirea diferiților vecini ai noștri din jur și în deosebi a hunului perfid și sălbatec. Se poate concepe de mintea unui brav și bun Român, ca noi ceștia din România liberă, din patria mamă către care stau ațintite privirile Românilor de pretutindenii să mai stăm indiferenți când vedem priveștița groaznică din jurul nostru, pe unde frate pe frate seucid în neștire, când vedem că floarea tineretului Român, neîntrecuți de bravii ficiori ai Ardealului și Banatului de sub sceptru Ungurului, sunt duși pe toate fronturile în primele rânduri și amăgiți cu minciuni criminale, între altele ca aceea că și România a pornit contra Rusului, merg să puște pe frații lor din Timocul Serbiei, ori pe Basarabeanul de sub Rus. Ne este îngăduit a răbda mai departe fără a cădea în greu păcat ca sa-i lăsăm supuși pe vecie la atăți stăpâni străini spre a fi siliți luptând să piară fără rost până la unul (Regim. 30 Abrud), să se pustiască casa și avutul lor, să fie desființați, și vezi Doamne încă pentru a asigura gloria și dominațiunea impilătorilor lor? Până când vom suferi această anomalie crudă a soartei, acest

blestem pe neamul nostru? Dacă arborelui cel mare al neamului, care suntem noi Regatul Român, i se vor tăia de vecini jur împrejur toate rădăcinile ce se întind dincolo de strămta noastră împrejmuire de azi, și noi de una, de alta îi vom lăsa s'o facă, nu se va usca de sigur și arborele însuși? Ba ne-om plânge ca niște insipizi că n'am avut noroc! Pusă chestiunea pe această față, nu vedem ce grea răspundere vom trage pentru viitorul nostru din acest tembelism, ca să nu zic lașitate?

Ce rămâne de făcut, la cine să apelăm acum în ceasul al unsprezecelea. Să ne uităm cu ochii la peirea lor de azi, la a noastră de mâine, să ne bocim ca babele, să tot mai așteptăm ca să lăsăm pe unгурul canibal a desăvârși opera sa de distrugere a elementului românesc, luându-le românilor rămași acasă cu cruzimea fiarelor sălbatece până și hrana trimisă cu sute de vagoane de aci din țară ca să îi suprimе prin foamete? Să fim oare o țară atât de mică și de nimică? Aceasta nu se poate. Nu rămâne alta decât să ne facem singuri dreptate. Nouă ni se cuvine să luăm această moștenire, aceste pământuri românești ca moștenitori legitimi. Străinul care o deține pe nedrept tot n'o mai poate slăpâni mai departe, și apoi s'a pus s'o prăpădească, Să desființăm dar cu bărbăție granița de azi și s'o ducem mai departe până acolo unde se întinde rădăcinile nobilului nostru neam spre a o fixa acolo pe vecie.

Guvernanții de azi nu trebuie să mai șovăească, să curme scurt cu sterilitatea lor în hotărâri virile, în fapte mărețe, ei să vadă, să plece urechia și să auză, că în grosul populații, dela burghezimea curat românească a târgurilor, până în masele omogene ale poporului Român, mai ales cei din plaiurile și poalele munților, stă adânc înfiptă dragostea de neam și de mărirea țarei, că prin instinctul de conservare fie numai, tot Românul din Regat ce nu-i prea inconștient, se revoltă și nu vrea să mai îngăduie unгурului sălbatec să sfărâme brâul puternic al nobilului nostru neam ce stă de secolii stăvilă și far al Românismului peste cealaltă coastă a Carpaților. Că țaranul nostru și fără asta, formând grosu, baza oștirea și fiind elementul cel mai bun al oastei, e gata a merge cu același avânt în potriua ori și

cui pentru țara lui. În fine, să ia aminte că în pătura de sus, între fruntașii țării acesteia, mai sunt pe lângă un Nicu Filipescu, N. Iorga, Prințu Basarab Brâncoveanu, Take Ionescu, etc., și alți Români de aceia inimoși și mințoși cari se inspiră numai de interesele vitale ale neamului și poporului pe care se reazimă, și aceștia vor ști să impună și *celor mai de sus voința lor*. Probă evidentă despre aceasta o face adesiunile spontane și mărețe ale boerilor din toate unghiurile țării la acțiunea patriotică a marelui Român N. Filipescu.

Acest război înfricoșat care probabil ne va tirî vrînd-nevrînd în hora lui fioroasă azi, mâine la semnalul Italiei și altor țări ale Europei, va schimba de sigur cu totul harta geografică. Cum un așa război din fericire, s'o sperăm nu s'o mai produce curînd, poate în alt veac, noi cu șovăiala noastră de nu vom eși nici acuma din această culpabilă inerție alături cu Italia, nobila noastră soră, ne vom condamna singuri să rămînem strânși pe veacuri în strîmtele noastre hotare de azi. Realizarea idealului nostru național de o Românie mare, după care am însetat atît de secole, să fie imposibilă și de astă dată tot făcînd și desfăcînd la planuri și socoteli? Aceasta nu se poate, nu pot face această injurie neamului nostru de a nu avea nici o aspirațiune către un ideal atît de măreț. Ce situație mai tristă vreți alta decît ca după război să ne găsească marcele aeropag european pentru pace o țară umilită, care n'am mișcat nimica, deci care nu vom avea nici o însemnătate. Cu așa nevoiași va face congresul ce va vrea în cazul cel mai bun, vom continua a fi țara cea mai mică și mai meschină, iar cei vrednici ce și-au vărsat sîngele se vor impune ași valorifica drepturile lor la masa verde.

Pentru cei câțiva rătăciți ce din păcate se mai găsesc și pe zi ce merge corupția germană tînde a face noi proșeliți cari susțin încă și propagă ca să nu mergem cu Rușii, ci cu civilizații de Unguri ori nemți, nu trebuie să ne frămîntăm atît. Pe aceștia să-i lăsăm în plata Domnului și să ne vedem de treabă, ei se vor topi ca ceara la para focului și vor peri ca duhurile rele la apariția primelor

raze de lumină ale zilei celei mari a mântuirii. Se știe însă aceste gunoaie ale neamului că urgia poporului nu cunoaște margini și cei ce vor continua să fie unelte ticăloase în serviciul *străinului*, unelind pentru interese materiale, ori alte calcule personale contra crezului nostru, vor avea soarta tuturilor putrejunilor pe cari la vuiturile mari șuvoaile năpraznice de apă le spală după fața pământului. Pentru cei cari nu de poltroni poate, ci în mod sincer, se opun la eșirea noastră din neutralitate, le spunem verde să nu se mai leagăne de visul dulce că dela unguri și nemți este totul de sperat pentru noi numai să stăm neutri, ajutând indirect la triumful imperialismului maghiar, că vor rupe dela ei și ne-or da și nouă pe d'agata fără să vărsăm pic de sânge, așa de drag să vadă o Românie mare?! Aceste iluzii sunt excluse, ele fiind utopice. Oare Italia ar fi intrat în foc dacă punca temei nu pe făgădueli, ci pe oferta nemțească care cu zapise în regulă îi oferea teritoriile cerute numai să vie să le ocupe?

Eșirea noastră imediat din neutralitate acuma când a eșit Italia și Rusia nu ne mai poate refuza dreptele noastre cereri, se impune și este indicată lângă tripla înțelegere. Altfel, pe lângă altele, riscăm să ne ia și Bulgarii înainte și dificultățile și izolarea noastră să crească.

De altfel, nu trebuie să fie cineva filosof mare ca să întrevadă că Quadripla înțelegere, că mâine poate Europa întreagă coalisată contra germanismului trufaș va triumfa, căci ei mai apără și cauza sfântă a civilizației rănite. În vremurile de glorie ale neamului, Domnul și boerii țării se identificau cu nevoile și voința poporului. Să nu se uite că împărații și regii celor cari se războesc mai de mult sunt rude de aproape. Impărații: Rușilor, Germanilor, Indiei și Britaniei și Regele Belgiei sunt veri buni. Ei au dat pildă că orice scrupul de sentimentalism familiar cade față cu datoria către patrie și neamul peste care domnesc; *să fie imitați!* Oare pentru ce România face atâtea sacrificii bănești, pentru ce s'a înarmat și e complect pregătită, pentru ce atâtea energii oșărite stau înăbușite și produc enervare, dacă nu pentru o luptă severă, dacă nu pentru a răspunde

menirii noastre de popor brav ce trebuie să cucerească cu arma ce avem de cucerit. Cu arma în mână să ne croim hotarele în lumea ce să prefacă, căci niciodată prin timpuri seculare un concurs de împrejurări mai prielnic ca în aceste clipe solemne nu i-a fost dat României să aibă, pentru a pași îndată cu succes la întregirea neamului.

Ioan Stătescu

CĂTRE DOMNUL GOGA

(Cu prilejul. bățăilor de flori)

Bătrâna bisericuță de lemn nu mai poate cuprinde pe toți credincioșii. Mulți stau pe afară și când răsbate până la ei glasul preotului „cu pace să ascultăm sf. Evanghelie“ îngenunche în noroi ca la o poruncă supremă. Pe urmă, după ce imnul învierii pare că dă glasului slab al bătrânului preot puterea unui cântec de biruință, trec cu toții pe dinaintea altarului și primesc sfintele Paști din mâna părintelui. Femeile și copii vin mai întâi, apoi bătrânii și la urmă flăcăii și bărbații. Merg toți cu rânduială și smerenie având conștiința că trec prin fața Inaltului judecător al cărui chip aproape șters pare că-i privește cu blândețe din pervazul icoanei cu podoabele de pânză albă, înflorite cu râuri în care culminează iscusința fetelor din sat.

Convoiul se termină și un grup de bărbați și flăcăi stau la o parte cu lumânări aprinse în mâini. Preotul își aruncă ochii și-i cheamă: „Păune, Alexandre, da voi ce stați acolo?“ „Nu veniți să vă dau paști?“

Atunci înaintează câțiva.

„Apoi, iacă ce ne-am gândit noi, părinte, zise unul. Am auzit că ne chiamă Vodă la resbel să-i luăm de la Ungur și *țara ailaltă*. Și, de, la resbel mergi cot la cot cu moartea. De aia ne-am gândit că pe noi, ăștia, care ne-om duce în foc, să ne grijești. Am postit, ne-am spovedit... Și, pe urmă, omul cată să-și poarte grijă de suflet“.

Cu hainele lor albe, liniștiți și senini, înaintează pe rând, către sf. cuminicătură. Și în bătaia lumânărilor de

ceară, fețele lor par și mai palide și mi se pare că văd niște martiri din primele epoci ale creștinismului mergând să piară pentru credința lor.

Pare că văd pe acei umiliți săteni care așteaptă cu această sublimă purificare a sufletului să vină ceasul sfânt, pornind ca o vijelie, mânați de misterioasa și neînduplecata poruncă ce le vine din îndepărtatul lor trecut. Li văd apoi întinzând mâna fraților de suferinți, tăcuți și unii și alții, înțelegându-și bucuria doar din lacrimi.

Și acum, când citesc articolul d-lui Goga despre bătăile cu flori îmi vine în minte și mai clară icoana țăranilor pe care i-am văzut grijindu-se în ziua de Paște în bisericuța unui sat sărac din Oltenia. Ca un vis se împrăștie atunci marginile vieții de petreceri din București, și în locul lor văd valurile de necăjiți ai satelor revărsându-se către casărmă, coplesind vagoanele trenurilor și despicând văzduhul cu chiotile și cântecile lor. Văd pe 1913. Imi aduc aminte de generalul S. care venise la gara de Nord cu toate decorațiile ca scos din cutie pentru a supraveghea formarea trenurilor de transporturi militare. Avuseseră loc o mulțime de accidente de soldați și de aceia se dăduse ordin să nu se mai sue nimeni pe acoperișul vagoanelor. Un sergent stătea totuși sus pe un vagon. Furios, d. general strigă: „Dă-te jos mă de-acolo!“. Trăiți don general, nu pot să mă dau jos că trebuie să fiu mâine la cazarmă, că pleacă regimentul fără mine“. „O să te tae trenul!“. „Dacă' mă tae trenul, nu-i nimic, dar dacă n'oi fi mâine la regiment, *este*“ răspunse sergentul apăsând pe „este“. Generalul n'a mai insistat...

Și, de-ași întâlni pe Părintele protopop din Ardeal, i-ași spune: Ia, Părinte, pe d. Goga, și duceți-vă de vedeți satele și căzărmiile noastre.

D. N. Ciotori.

PARISUL DUPĂ ZECE LUNI DE RAZBOIU

Cine a cunoscut fizionomia Parisului în primele săptămâni ale războiului, poate ușor înțelege că acum după zece luni de războiu, când toate șansele de victorie încep să fie aruncate de partea armatelor aliate, acea fizionomie, neliniștită — *dar nu disperată* — de atunci, a luat acum aspectul fizionomiei ce nu mai e preocupată de ziua de mâine, fizionomie plină de încrederea victoriei de mâine.

Se întâlneau des pe străzile Parisului la începutul lui Septembrie figuri alarmate, și se auzeau și mai des strigăte de mânie precum și pronosticuri funeste; acum după 10 luni de rezistență tenace, toate aceste figuri, aceste strigăte și aceste pronosticuri au dispărut pentru a nu întâlni peste tot de cât acea binefăcătoare încredere și acea sublimă ajutorare ce fiecare și acordă în vederea aceluiași scop, comun. Dar, dacă nimic nu mai respiră nemulțumire sau teamă, apoi aspectul material, aproape normal, ce și-a reluat acest minunat oraș imprimă și mai evident celui ce l privește convingerea că aceste zece luni de războiu nu l'a micșorat, nici nu l'a abătut, ci numai l'a forțat să se arate sub prisma sub care nimeni nu l' a cunoscut până acum.

Sentimentele subline, pe care modernismul, și viața intensivă a marelui oraș pare că i-le îngropase sub mantia superficială a unei civilizațiuni prea grăbite, acum când acestea s'au oprit în parte, reapar sub o lumină și mai strălucitoare, reapar și mai frumoase; întocmai ca și lucrurile vechi și prețioase ce-s regăsite sub colbul câtor-va secole de uitare. Devotamentul surorilor de caritate întrece aproape pildele cele mai elocvente ale bibliei, eroismul soldaților depășește cu mult zgomotoasa evidență în care se puneau cruciași, bravura ofițerilor se aseamănă pildelor date de conducători legiunilor romane; iar sentimentele de sprijin și de încredere ce se regăsește peste tot locul și în toate piepturile dovedesc cu prisosință frumusețea caracterelor ce împodobesc.

După zece luni de războiu Parisul este mai mărit, mai nobil, mai forte, de cum era înainte de războiu.

Orașul în timpul zilei are aproape animația obișnuită; străzile și bulevardele sunt înțesate de lumea grăbită și zgomotoasă și de trăsurile și tramvaele ce circulă în toate direcțiunile. Lipsesc în adevăr „otobusele“, ce în schimbul zgomotului infernal ce făceau și noroiul cu care stropau, aduceau reale servicii parizienilor,—de altfel e o lipsă pe care municipalitatea caută s'o împlinească, de vreme ce dela 1 Iunie patru linii mari de otobuse vor relua circulația obișnuită.

Cutrerând străzile orașului ei în primul rând surprins de abundența femeilor, ce cu multă iscusință au înlocuit în serviciile din oraș pe bărbații lor mobilizați. Jurnalele sunt strigate și vândute cu aceiași repeziciune de „femeile camelots“; biletele din tramvae sunt distribuite cu aceiași exactitate de „femeile conductorii“, trăsurile și automobilele sunt conduse cu aceiași adresă de „femeile șofer“ și de „femeile birjari“, în metro serviciul se îndeplinește cu aceiași

regularitate de „femeile controlori“; iar dealungul străzilor și bulevardelor „femeile bicicliste“ pedalează pe bicicletele bărbaților sau fraților lor cu acciași rezeziune și cu acciași îndeminare făcându-și cursele de cari au nevoie. Dar dacă ele înlocuiesc cu atâta pricepere pe bărbați, aceasta nu le împiedică câtuși de puțin să-și îndeplinească cu devotament și dragoste, misiunea lor de „surori de caritate“ și de „infirmiere“ pe cari își fac pe lângă o datorie dar și o glorie, s'o îndeplinească. Parisul abundă de spitale de răniți și de convalescenți; multe hoteluri particulare au fost cedate și amenajate pentru zeci și sute de paturi, iar majoritatea otelurilor și sălilor de spectacol sunt cedate și ele răniților ce în fie ce zi sunt debarcați după câmpul de luptă.

Parica cea mai dureroasă și mai tragică a războiului—urma rănilor fizice și morale ce lasă—e cu prisosință pusă în evidență în acest mare oraș, în care la fie care moment ai în față *invalidi și îndoliați*, sărmane victime ale teribilului flagel. Și în adevăr e grozav de trist aspectul grupurilor de convalescenți, ce-și plimbă suferința de-a lungul străzilor Parisului; oameni tineri, frumoși, voinici, lipsiți de câte un braț de câte un picior sau de vederea lor.

Toți cei din prejurul lor caută să le micșoreze durerea; nimeni nu are suficiente cuvinte de încurajare și îndestulătoare probe de compătimitate; însă figurile îndurerate ce le însoțesc spun mai mult decât urmele lăsate de grozăvia măcelului.

Statul francez a instituit o sumă de opere de binefacere și de sprijin pentru ei, precum: „Asociațiunea pentru asistența mutilaților săraci“ sub președenția d-lui R. Poincaré, „Sprijinul răniților din război“ etc; societățile existente depun fonduri pentru ei, iar mari artiști și artiste în fiecare Lună se duc în mijlocul lor să-i distreze spunându-le versuri frumoase și cântându-le marșuri și cântece eroice.

Teatrul organizează spectacole grandioase pentru ei, în cari toate somitățile scenelor pariziene vin să-și dea esteneală, să facă să uite cel puțin pentru un moment grozavele suferinți prin cari au trecut, și urmele nefaste ce le-au lăsat.

La Trocadero s'a organizat în două rânduri deja, două festivaluri în onoarea răniților și convalescenților soldați și ofițeri. Au asistat în număr de 5000, fiind conduși de infirmerele lor „surori dela crucea roșie și dela crucea verde“.

Domnul Richepin le-a vorbit, i-a încurajat, le-a înfiripat suferințele lor zdruncinate, primadonele operei și operei-comice le-a cântat și printre numeroșii artiști dramatici *Domnul de Max* le-a spus cu căldura vocii sale de mare tragedian și cu fineța ironiei sale de iscusit comedian *poema „Merci“ de Boyer*.

Municipalitatea Parisului aduce și ea prinosul ei de recunoștință acestor „eroi martiri“, căci în fiecare după amiază pe timp frumos le pune la dispoziție autocarele rechiziționate „Companiilor de Excursiuni din Paris“ pentru a-i plimba de-a lungul Parisului, în Bois de Boulogne și prin unele împrejurimi.

Chiar și particularii, și ei contribuesc la recunoștința generală, de vreme ce majoritatea din ei — cei bogați și nobili — părinți ce au pe front copiii lor, scobor din somptuoasele lor limuzine la spitale spre a lua doi sau trei convalescenți la plimbare și apoi la un dîneu intim la ei în luxoasele lor hoteluri particulare.

Toate aceste eforturi spre alinarea suferințelor celor „rămăși infirmi“ nu aduc decât o vagă alinare suferințelor celor „rămăși îndoliați“. Toți părinții rămăși fără de copii, toate soțiile rămase fără de bărbații lor, și toți căpii rămăși fără de tatăl lor, își găsesc alinarea și reculegerea lor în sentimentul religios. Acest sentiment ce parcă ar fi fost înăbușit și el sub norănul sbuciumat al marelui oraș, rețrăște azi, cu multă intensitate în inimile celor încercați. De când a început războiul bisericile la orice oră din zi sunt populate, iar biserica „*Notre Dame des Victories*“ abundă în tot momentul de credincioși.

Pentru populațiunea săracă și anevioiașă afară de măsurile excepționale luate încă de la începutul războiului, se mai fac unele înlesniri și concesiuni nepermise în timpuri normale. Așa de pildă pentru „*cabotnii*“ teatrelor și cozinourilor de mână a doua, ce războiul le-a suspendat spectacolele, comuna le acordă dreptul să formeze orchestre și concerte ambulante, și să cânte prin piețe publice sau prin curți particulare.

Teatrele ce sunt deschise au scăzut și ele mult din prețurile lor; iar spectacolele lor au mai mult un caracter de binefacere și de patriotism, de vreme ce întotdeauna sunt acompaniate sau de melodii sau de fraze ce stărnesc entuziasmul sălei adresându-se sentimentului umanitar și patriotic.

Prin tot locul dealungul orașului se întâlnesc lucruri și se văd fapte ce stărnesc acest dublu sentiment. Cărțile poștale ilustrate expuse în vitrine și ilustrațiunile de tot felul, precum și timbrele ocazionale sunt și ele menite să îndeplinească aceeași misiune.

Dar admirația publicului parizian o formează trofeele expuse în curtea palatului Invalizilor. Două aeroplane nemțești și 36 de tunuri de câmp cu chesoanele lor stărnesc curiozitatea privitorilor; iar un biplan francez străpuns de 400 de gloanțe inamice ce a făcut vre-o 50 de recunoașteri precum și un tun de 75 fracez atins de 4 obuze germane fac admirația generală.

Dacă însă aspectul general al orașului nu e schimbat în timpul zilei, în timpul nopții orașul ia o înfățișare foarte posomorâtă, foarte întunecată. La orele 10 toate stabilimentele sunt închise și numai un sfert din becurile de gaz și electricitate din întreg orașul se lasă aprinse. Iar pentru ca aceste felinare să nu răspândească lumină în sus, sunt prevăzute cu mari „*abat-jour-uri*“, și tramvaele ce circulă până la 11 ore au perdelele lăsate pentru a nu da prea multă lumină în trecerea lor prin oraș.

Toate aceste precauțiuni în vederea raidurilor pe cari zepelinurile „*au de gând să le mai facă* — zice-se — *pe deasupra capitalei republicei franceze*“.

În două rânduri luna trecută a fost vorba că vor veni; atunci, pompieri sunând din goarnă „*garde à vous*“ (păzițivă) a somat populațiunea să intre în case și să stingă tot. Atunci parizieni, în grabă, așa cum se găseau în odăile sau apartamentele lor au dat buzna în străzi, și cu o diabolică perseverență au stat aproape două ceasuri în răcoarea nopței cu gâturile strămbe uitându-se spre, cer. Pentru că fusese „*un fausse alerte*“ (o spaimă zadarnică) pompieri au străbătut din nou străzile pentru a comunica cetățenilor că poate să iasă în stradă și să aprindă luminile; atunci toți amăgiții spectatori au intrat în casele lor și au stins luminile. A doua zi furia contra Zepelinurilor era dublă; 1. pentru farsa jucată și 2. pentru guturaiurile pe care cetățenii pasnici le căpătaseră.

Paris, 18 Maiu 1915.

Mircea Popovici-Max.

ACHITAREA UNOR ROMÂNI DIN OVCEA

Sub titlul: „Procesul de infidelitate al locuitorilor din Ovcea“, „Românul“ din Arad publică următoarele:

Zilele trecute a avut loc în Panciova în fața tribunalului de divizie delâ Seghedin, desbaterea procesului de infidelitate, pornit împotriva locuitorilor din Ovcea: Dămian Popescu, preot; Costa Ardelean, primar comunal; Todor Popovici, cassar comunal; Sima Murar, jurat comunal; Nicolae Dehelean, scriitor comunal; Pavel Magyar, Pavel Hegian, Petru Popescu, Gheorghe Alga și Sima Idvorian; precum și împotriva lui Lazăr Stoiakow, locuitor în Borcea.

La 17 Maiu s'a-inceput desbaterea acestui proces în Panciova, care a ținut mai multe zile. După ascultarea acuzațiilor și a 65 de martori și a vorbirilor de apărare a advocașilor apărători, cari au cerut achitarea acuzașilor, tribunalul de război a enunțat Sâmbătă la amiazi sentința de achitare pentru toți acuzașii și a ordonat punerea lor în libertate, de oarece în cursul desbaterii nu s'a dovedit că ar fi comis crimele de cari au fost acuzați, iar cele mai multe din faptele ce li s'a imputat în actul de acuzare nici nu sunt crime. Procurorul militar a dat recurs de nulitate.

Va să zică, pe urma unei simple bănueli au fost arestați și chinuiți, zece luni de zile, atâția oameni de omenie. Acesta este un caz care se cunoaște. Dar câte nu se știu, sau nu se mai spun!...

CRONICI

Politică.

Pacea separată a Ungariei. De-o vreme încoace se repetă, cu multă stăruință, zvonul că Ungaria ar căuta să încheie o pace separată cu Rusia pentru a salva integritatea teritoriului său chiar și cu jertfirea teritoriilor austriace. Cu aceste încercări de-a încheia o pace separată se aduce în legătură și audiența șefilor opoziției ungrești la Impărat.

Că bărbații politici ai Ungariei se gândesc la jertfirea Austriei pentru a salva țara proprie nu este nimic nefiresc. Ungurii au profitat întotdeauna de puterea monarhiei pentru a duce în interiorul Ungariei o politică de distrugere a tot ce nu este românesc. De ce n'ar profita acum de slăbiciunea aceleiași monarhii ca, jertfind o parte a monarhiei, o parte care nu-i doare, să salveze integritatea proprie, realizând în același timp și *independența lor națională*?

Vor reuși sau nu vor reuși Ungurii în planurile lor de-a avea o Ungarie independentă—așa cum o vor ei, este greu de proorocit. Cert este numai că între politicienii unguri s'a înstăpânit idea că Ungaria ar putea să încheie o pace separată, acum când pe teritoriul unguresc nu este nici un dușman. Cert este că s'a încercat chiar și sondarea cercurilor politice rusești, după ce au fost sondate cercurile politice ale Franței și Angliei.

Azi Ungaria se poate gândi la o pace separată, fiindcă n'are să facă concesii teritoriale nici unuia dintre beligeranți, cari toți revendică teritorii aparținătoare Austriei. Și chiar în acest fapt, în căutarea de-a preveni un nou dușman care ar putea avea revendicări teritoriale și asupra Ungariei, zace probabilitatea că Ungurii au căutat și vor căuta de acum încolo și mai mult să încheie o pace separată cu Rusia.

Și atunci?

Arestarea d-lui Kramarz. Autoritățile austriace au arestat, după multă ezitare de sigur pe cel mai însemnat om politic al cehilor pe dr. Kramarz. În România puțină lume cunoaște pe cel mai luminos și idealist om politic al poporului cehesc. Om de o vastă cultură, poate cam ideolog, însă de o putere de analiză a situațiilor politice și a orientarilor lor, dr. Kramarz ajunsese în anii din urmă cel mai însemnat om politic al Austriei decrepite. Autoritatea sa era necontestată chiar și între germani. Arestarea lui e o nouă crimă a Austriei contra popoarelor sale. Se porbește că d. Kramarz ar fi fost chiar executat.

Dacă lucrul s'ar adevăra, beligranții Impăritrei înțelegeri ar trebui să facă personal responsabili pe actualii conducători ai Austriei pentru cea mai abominabilă fărădelege a acestui război.

Un apel al profesorilor. Ziarele publică următorul apel semnat de un mare număr de profesori universitari și secundari, în frunte cu d-nii N. Iorga și S. Mehedinți:

Cu revoltă și cu desgust vedem cum în anul celor mai mari griji și jertfe naționale pe străzile capitalei României se desfășoară procesiuni scandaloase.

O minoritate inconștientă, desprețuind sentimentele de doliu pentru zecile de mii de oameni și miile de români ce zilnic mor pe atâtea câmpuri de luptă, are îndrăsneala să petreacă în mod nepermis.

Sub numele de bătaii de flori cu scopuri de caritate se țin lanț pe Șosea și pe calea Victoriei petreceri până la miezul nopții în care vezi femei travestite cu toalete obscene și cu gesturi desmățate și chiar studenți și studente în costume de carnaval.

Socotim că o asemenea purtare este o jignire adusă țării întregi în clipa când moartea ne înconjoară de toate părțile și când se apropie hotărârea viitorului nostru ca stat și popor.

Fiind convinși, că toți oamenii de bun simț sunt alături de noi facem apel la cei în drept să scutească publicul de această priveriște urâcioasă ne mai acordând pentru asemenea procesiuni încuviințarea administrativă.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Mișcarea culturală.

Premierea cărții d-lui M. Șerban. Academia română a acordat d-lui M. Șerban pentru „Problemele noastre social-agrară“ marele premiu Hillel de 4000 de lei. Felicitările noastre autorului.

Contra bățăilor de flori. Față cu orgiile de flori ale ultimelor săptămâni a început în sfârșit, să se producă o mișcare de protestare. O zi înainte de articolul nostru din numărul trecut, d. Oct. Goga a publicat în *Epoca* un articol a cărui asprime îmbrăcată în haina de finețe literară a trezit un ecou de aprobare generală.

Au mai protestat și alte ziare ca *Universul* și *Acțiunea*. Numai în *Dimineața* am văzut un articol de apărare falsă și inexplicabilă, scrisă de un pretins militar. În schimb, *Adevărul* ne comunică un fapt de externă gravitate; mai multe din trăsurile înflorite ale ultimelor bătaii de flori au fost finanțate de agenți germani. O dovadă că propaganda germană privește cu ochi buni aceste manifestări de „pace“ sibirică și orgiacă e și faptul că și d. Slavici — glas din cavou — apără bățăile de flori contra criticilor d-lui Goga.

Nu te temi, d-le Slavici, că Popa Tanda, care e viu cu toate că d-ta ești mort, se va scula și te va lovi cu măciuca în cap?

Din reviste și ziare

Războiu. Italiei. Italia s'a hotărât la războiul pe care-l așteaptă de o jumătate de veac, în legătură forțată cu acea Putere tocmai dela care avea să reclame mai mult pământ italian „nerăscumpărat“, *iredent* A pornit la ceasul ei, care nu s'a întâmplat să fie și ceasul nostru. Ne putem plânge ori ba de aceasta, nu e momentul să se discute,— mai ales după ce mii de oameni au strigat *Viva l'Italia* supt ferestile baronului Fasciotii.

Ar fi momentul să se discute ce urmări poate avea această intervenție. Pentru a judeca ar trebui însă una din două: sau o cunoștință deplină sau o ignoranță absolută, capabilă de orice curaj și sigură că nimeni nu-i va face vre-odată socotelile. Noi, ceștilalți, e bine să tacem. Bunele noastre augurii nu vor folosi Italiei, cum de sigur nu-i vor strica toate cobirile d-lui Virgil Arion.

Ca Români ne interesează foarte mult, pentru noi și chiar pentru rasa din care facem parte, sorții luptei. Regatul lui Emanuel al III-lea pleacă dela o suferință asemănătoare cu a noastră, dela un drept identic și urmărește același scop de dreptate națională. Orice lovitură dată Austriei ne ușurează sarcina și ne încurajează în lovitura pe care soarta ne impune s'a dăm Ungariei.

Pe cugetătorul politic care dorește României o tot mai înaltă și mai sigură conștiință de menirea ei ceea ce s'a petrecut în Italia are însă o foarte mare însemnătate *sufletească*.

Iată o țară, care e „grădina lumii“. Străinii din toată lumea aleargă să vadă acolo cea mai mare bogăție a naturii și artei. De secole o strălucită civilizație se menține schimbându-și numai formele. *Cu atâta trecut și cu un astfel de trecut*, ea ar putea trăi în liniște cu siguranța că a dat lumii tot ce putea și nu putea să aștepte dela dânsa. Teritoriile încă supuse altor stăpâni sunt de sigur importante, dar ele reprezintă totuși prea puțin față de ceia ce se găsește strâns supt colorile Italiei libere.

Și totuși Italia a simțit nevoia de a-și spune cuvântul în această mare criză a tuturor Statelor, a tuturor popoarelor. Pentru pământurile a căror stăpânire o urmărește? De sigur și pentru aceasta. Ce nație poate fi nesimțitoare față de dreptate? Ce nație nu s'ar aprinde de cel mai călduros entusiasm când e vorba de dreptatea ei? Dar ceea ce a stricat toate calculele, a înlăturat toate socotelile și chiar prevederile, a făcut din bătrânul șiret Gilotti un învins, iar din naivul poet d'Annunzio un învingător, e altceva: E convingerea că orice neam ca și orice om e dator în unele împrejurări, care vin rar, dar cu o fatalitate teribilă, să se dovedească mai presus de viață.

O nație de artiști, de ciceroni, de gondolieri, de tenori, de oțelieri, — vor fi zis în orice an atâția din mii de Germani siguri de sine cari străbăteau peninsula după senzații rare, în care *poporul de astăzi al Italiei nu intra, nu intra de loc*. Ei bine, acest popor

vrea să se știe astăzi—și dacă l-ar părăsi turiștii!—că el *este*, că el poate voi, că se poate ridica hotărât înaintea celui care și-l văzuse prea dese ori ca un oaspete puțin cam obsequios.

Și în aceasta e măreția actului ce s'a îndeplinit la 12 Maiu 1915 în Italia, contra Parlamentului, contra partidelor și poate contra altora chiar. Și, vom adăugi, în aceasta e și cea mai bună garanție pentru ceea ce de acum înainte stă să se întâmple.

„Neamul Românesc“.

N. Iorga.

România în spectativă. Diplomația română și-a pus condițiunile și ea așteaptă. *Pentru ea zdrobirea Austro-Ungariei nu este numai decât o necesitate care condiționează realizarea idealului național, ci este o simplă ipoteză asupra căreia să pot începe tratativele.* Diplomația puterilor aliate, și în special a Rusiei, a fost, în această privință, de o navitate de compătimit. Această diplomație a crezut, că din momentul ce se va prezenta României prilejul ca ea să sdrobească pe Maghiari, armatele române vor profita de această ocaziune și vor intra în acțiune, fără nici o tratativă... S'a înșelat amar diplomația puterilor aliate! Pentru România nu există o ocaziune, ci nenumărate ocaziuni. Bunul Dumnezeu, cu deosebita lui grijă de viitorul Țării Românești, repetă ocaziunile la infinit, numai și numai ca să nu lipsească diplomația românească de un succes miraculos! „Noua Revistă Română“

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Epiloguri... Circulă svonul, înregistrat și de presa românească, că principele *Bülow*, fostul ministru al Germaniei la Roma, va veni la București ca să-l înlocuiască pe d. von dem *Busche*.

Trăim azi vremuri excepționale și o schimbare ca aceasta n'ar fi cu neputință. Dar unde e norocul nostru să vie la București d. *Bülow*.

Lumea românească este într'o fierbere clocotitoare. Pe deoparte intrigile legațiunilor germane și ale oamenilor lor, pe de alta silințele „Acțiunii Naționale“ de-a determina guvernul să iese din neutralitate —și noi stăm pe loc.

Unde ar fi norocul nostru să vie la București diplomatul dela Roma, d. *Bülow*, simpaticul nostru d. *Bülow*.

Poate el cu diplomația lui ...cuminte ar face ceea ce n'au putut face nici intrigile și dușmănia pe față a streinilor germani, nici străduințele „Acțiunii Naționale“—ni-ar împinge la războiu, cum a împins-o și pe Italia.

Dar unde e acest noroc al nostru...

CASĂ FONDATĂ ÎN 1866

FURNIZORUL CURTEI REGALE

EXPLOATĂRI PROPRII DE PĂDURI DE STEJAR ȘI BRAD

MARE DEPOZIT DE CHEREȘTEA ȘI FIERĂRIE

ȘI PRIMA FABRICA ROMĂNEASCĂ PENTRU
INDUSTRIA LEMNULUI

GHEORGHE BĂRBULESCU

(PLOEȘTI)

CENTRALA :

CALEA CÂMPINEI No. 64

FABRICA :

CALEA OILOR No. 114-118

FILIALA : VIA STELLA, VALEA-CĂLUGĂREASCĂ

RAION SPECIAL PENTRU MOBILE ȘI TÂMLĂRIE ÎN ORICE STIL ȘI DE COMANDĂ

PARCHETE SPECIALE DE STEJAR

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Gh. Ionescu & S. Rădulescu

Fost VASILE GHEORGHIU & C-nie

PLOEȘTI

MAGAZIN DE PIELĂRIE

FABRICA DE TĂBĂCĂRIE

ȘI EXPLOATARI DE PADURI

LEMNE DE FOC ȘI DE CONSTRUCȚIE

BIBLIOGRAFIE

<i>Iorga</i> , Istoria comerțului românesc I	Lei 3.50
„ O luptă literară vol. I	„ 3.—
„ Intrunirea Ligei culturale dela 15 Februarie 1915	„ 30
„ Partea lui Napoleon III în Unirea Principatelor	„ 50
„ Conspirații și scandaluri bisericesti	„ 25
„ Ce este un monument istoric	„ 25
<i>Baden-Powell</i> , Cercetașii	„ 3.—
<i>Scânteie</i> , Legea pentru avutul Străinilor	„ 1.—
<i>Dr. I. Mihalovici</i> , Plăgile prin arme de foc de război ale Craniului	„ 1.50
<i>F. Sion</i> , Despre Bancrute și Faliment	„ 1.50
<i>Maior V. A. Bacaloglu</i> , Scipiri patriotice	„ 1.20
<i>G. T. M. Varone</i> , Existența, Munca, Plictiseala și Minciuna.	„ 1.—
<i>I. Pârvu</i> , După moartea lui Manase piesă în 3 acte	„ 1.50
<i>E. Stușanschi</i> , Bucovina în zilele Rușilor	„ 1.—
<i>I. Vasilescu</i> , Recensământul și modificările impunerilor în legea pentru constatarea contribuțiunilor directe	„ 1.50
<i>P. C. Godescu</i> , Furi pustiesc ogorul	„ 40
<i>Z. Bârsan</i> , Ca mâine va bate ceasul	„ 50
<i>V. V. Haneș</i> , Francezii și Românii	„ 75
<i>Rădulescu</i> , Lucrări asupra unei organizări a comerțului de cereale	„ 40
<i>Rădulescu</i> , Asigurările agricole mutuale	„ 50
<i>Dr. Aurel Morariu</i> , Bucovina 1774—1914	„ 1.50
<i>Maiorul C. Săvescu și Maiorul I. Manolescu</i> 1914—1915, Războiul cel mare	„ 6.80
<i>Mircea Alexiu</i> , Din împărăția durerii	„ 30
<i>Dr. Urechîă</i> , Factor răspunzător, decorat, mica publicitate.	„ 50
<i>Demetrescu</i> , Spre ziua cea mare	„ 1.—
<i>Const. Golescu</i> , Insemnare a călătoriei mele făcută în anul 1824, 1825, 1826.	„ 2.—
<i>Al. F. Stanciovici</i> , Harta Etnografică a țărilor locuite de români	„ 2.—
<i>D. Stoenscu</i> , Legea asupra drepturile proprietarilor	„ 4.—
<i>G. Montignac</i> , Kaiserul? piesă într'un act	„ 6.—
<i>I. Vasilescu</i> , Contravențiunile fiscale	„ 2.—
<i>Dr. V. Grünfeld</i> , Căutarea sănătății	„ 1.50
<i>I. Radu</i> , Conflagrațiunea Europeană și dreptul internațional public	„ 1.50
<i>G. T. Ionescu</i> , Buletinul legilor și regulamentelor 1913—1914.	„ 5.—
<i>I. C. Cantemir</i> , Prințul de Bismarck 1815—1898	„ 6.—
<i>Gorovei</i> , Șezătoarea vol. XIV	„ 3.—
Toate aceste cărți și publicațiuni se găsesc de vânzare la Librăria	
A. A. Stănculescu Bd. Elisabeta No. 5 (Eforie).	